

Onwaarschijnlijk echt incestdrama

Joke en haar Moeder door Parels voor de Zwijnen. Tekst en regie: Saskia Huybrechtse. 12 april in Frascati, Amsterdam. Aldaar t/m 16 april

Donderdag 14 april 2005

Je leest de folder van de voorstelling en denkt: dit bestaat niet. Je leest het nog eens en laat het tot je door dringen. Joke en haar moeder gaat over een Amsterdamse en haar moeder Janny die beiden dezelfde vader hebben en dus ook zussen zijn.

Daar stopt de incestueuze gezinsgeschiedenis niet. Ook Joke's dochter Jacky heeft dezelfde man als vader en opa. Een jongere zoon - 'die kleine jongen' - van een andere man is haar afgenomen omdat ze vanwege drugsmokkel vast zat. Nu ze vrij is, probeert ze met moeder, dochter en werkloze vriend Stan van haar verslonsde huis een ordelijke 'Turkenwoning' te maken, zo een met een boekenkast zonder boeken.



Als fictie zou het gegeven te onwaarschijnlijk zijn voor een drama. Maar de voorstelling van Parels voor de Zwijnen, geschreven en geregisseerd door Saskia Huybrechtse, vertelt het ware verhaal van Annet Kuiper en haar moeder Rietje de Jong. Sterker nog: ze spelen het ook zelf, ware het niet dat Annet na een paar optredens in gevangenissen, onder meer waar ze zelf heeft gezeten, het even niet trekt. Huybrechtse heeft haar rol tijdelijk overgenomen en haalt nu met Rietje (oma Janny) op de tweezitter herinneringen op aan vroeger: hoe ze gedrieën 'die ouwe' seksremmers probeerden toe te dienen, door vermalen pillen op zijn brood te smeren. En hoe hij onder aan de trap aan zijn einde kwam tussen uiteengespatte boodschappen. Een duwtje? Dat laten ze heel verstandig in het midden. Zo heftig als de optelsom van armoede, incest, uithuisplaatsing en werkloosheid op de toeschouwers overkomt, zo vanzelfsprekend is die voor de vier bewoners van dit huis vol lege flessen, oud papier, kilo's augurken en stapels witte broodjes. Af en toe worden ze er nog wanhopig en woedend om, vooral de puberende dochter Jacky die haar volle lijf in de uitverkoop doet om geld en mannen te verdienen.

Maar de gelatenheid overheerst. De spanningsboog van de voorstelling rammelt hierdoor nogal: Huybrechtse zet sterk in maar valt dan terug op een paar explosieve monologen, grappige dialogen en een sarcastisch liedje uit de mp3-computer van Stan (een mooie rol van de kogelronde (bol.com-)acteur Frans de Wit). Toch overtuigen Joke en haar moeder zeker. Niet in de laatste plaats door de vonkjes hoop die deze mensen ieder voor zich hoog houden, en weer zien uitdoven. De afspraak van Joke met 'de kleine jongen', voor wie ze haar laatste euro's over heeft, wordt voor de zoveelste keer afgebeeld. Stan knipt de plattegrond van de Turkenwoning in, waarin oma tevergeefs hoopt op een vast plekje voor haar scootermobiel. Jacky (gespeeld door de flinke

Petraeus uit Onderweg naar Morgen) denkt op Ibiza met dansen tonnen te verdienen. En de Janny van Rietje vormt met haar honderd kilo te veel een prachtig 'etend' meubelstuk.

Tussen de rotzooi liggen de dramaatjes overal verspreid, als stof dat met geen middel is te verwijderen. Al schrijft Joke nog zo kordaat de verdeling van de huishoudelijke taken op het schoolbord.

Annette Embrechts